

HIREK

Tizenkét ONCSA-házat adnak ki Alsóközponton

(A Délmagyarország munkatársától) Alsóközponton teljesen készen áll az a 12 ház, amelyet ebben az évben építtetett az Országos Népi és Családvédelmi Alap, illetve a Közléti Szövetkezet. A házakat a jövő héten összeülő igazgatósági ülésen adja ki a Közléti Szövetkezet az arra legérdemesebbnek látszó sokgyermekes családoknak. A házra mintegy 30 jelentkező van, ezek közül választja ki az igazgatóság a jövő hét szeptember 2-án összeülő dr. Pálffy József polgármester elnöklésével, hogy döntse a házak juttatása ügyében.

Alsóközponton egyébként még 18 ház építéséhez fognak hozzá az ősz folyamán. A házak helyét már kijelölték, minden anyagot odaszállítottak úgy, hogy hétfőn már hozzá is fognak a házak alapozásához és építéséhez. A Közléti Szövetkezet a Horthy-telepen még 20 családi házat épít, tizet pedig Csengelén. Ez utóbbi helyen meg is történt már a házhelyek kijelölése, csupán a mérnöki hivatal jegyzőkönyvezésére várnak, hogy a munkálatokat megkezdhessek. Valószínű, hogy a jegyzőkönyvet a Közléti Szövetkezet mielőbb megkapja és ennek alapján hozzáfoghat Csengelén is a tervbevetett 10 családi ház felépítéséhez.

Különös szellemi tulajdon

A betiltott Pesti Újság tudvalevőleg Maróthy Meizler Károly nyilas képviselő tulajdona volt. A lap, amíg megjelent, első oldalán nagy betűkkel ezt közölte naponta: „Zsidó hirdetés, zsidó pénzt nem fogadunk el.”

Amikor a Pesti Újság megszűnt, a nyilas Dél Magyar Szó foglalta el a helyét a kolportázs-sajtóban és most annak az első oldalán kiabált ez a felírás, hogy zsidó hirdetés, zsidó pénzt nem fogadunk el.

Egy szép napon azonban Maróthy Meizler levelet írt a Dél Magyar Szóhoz, amelynek Bornemisza Gabor a vezetője. Meizler tiltakozik ebben az ellen, hogy ezt a jelmondatot használják, mert ez az ő szellemi tulajdona. Valóban ritka, értékes és dus tartalmú szellemi tulajdon!

A Dél Magyar Szó erre úgy oldotta meg a kérdést, hogy a jelszót kisebb betűkre szorította, majd kihagyta azt, hogy zsidó pénzt nem fogad el és most már csak kéthasábon is csak annyi áll, hogy zsidó hirdetés nem fogad el a lap. A szellemi jelszó úgy látszik, már nem érdemes a vitára és inkább egészen el fog maradni a felírás.

Minderre azt jegyezzük meg, hogy az sem áll, hogy a szélső jobboldali lapok zsidó pénzt nem fogadnak el, mert tudtukkal felveszik a pesti nagybankok s vállalatok általánait, amiket a TEBE vagy a GyOSZ vagy a BIOSZ útján kapnak, már pedig ezek zsidópénzek, mert a részvényesek jelentős zömé ma is zsidó és így az általanyokban ott bujkál a Chormok, Vidak, Kornfeldek, Hatvaniak, Felnekek, Ullmannok, sőt — uram bocsáss! — Stern Samu pénze is!

Egyébként az új nyilas napilapnak, az Összetartásnak egyetlen oldalán sem olvasható, hogy zsidó hirdetés, vagy zsidó pénzt nem fogad el.

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

Az egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtár-szolgálat.

A városi múzeum egész évben nyitva.

Szolgálatos gyógyszerárak: Apró Jenő Kossuth Lajos-sugárút 59, Nyilassy A. bérlő dr. Kiss Lajosné Római-körút 22, Salgó Péter bérlő Halász Klára Mátyás-tér 4, Temesváry József Klauzál-tér 9.

Mozik műsora: Belvárosi Mozi: Havasi napsütés, Korzó Mozi: Magyar kívánsághangverseny, Széchenyi Mozi: Ragaszkodom a szerelemhez.

— 000 —

AZ ELSŐTITKES KEZDETE
ESTE KILENC ÓRAKOR,
VEGE REGGEL NÉGY ÓRAKOR.

— 000 —

— Október 6-án lapszünet. Budapestről jelentik: Az október 6-i nemi gyásznapra való tekintettel október 6-án a napközi és 7-én a reggeli lapok nem jelenhetnek meg.

— Hajózhatóvá teszik a Sió-csatornát. Budapestről jelentik: Hatalmas munka folyik a Sió-csatorna hajózhatóvá tétele érdekében és a munkálatok gyors ütemben haladnak előre. Az építkezéseket tegnap báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, Bárczay János földművelésügyi és Bárfay Gusztáv pénzügyi államtitkárok tekintették meg. Bauer Sándor miniszteri tanácsos kalauzolta a minisztereket és adta meg a szükséges felvilágosításokat a hajózó zsilip és a hozzá vezető csatorna építésénél. A hajózó zsilip előreláthatólag még ebben az évben elkészül és ezzel megindulhat a Sió-csatorna kotlási és szélesítési munkálata, amelynek elvégzése után, a tervek szerint, két év múlva megindulhat a hajózás a Sió-csatornán.

— A TISZA VIZÁLLÁSA. A szegedi rendőrség révkapitánysága jelentése szerint a Tisza vizállása szeptember 24-én reggel 7 órakor 140 cm, a levegő hőmérséklete 16 fok Celsius volt.

— Magyarságkutatás a Nagykunságon. Szolnokról jelentik: Az Alföldi Tudományos Intézet, a régészeti Alföldkutató Bizottság utóda, az Alföld nyelvészeti, néprajzi, településföldrajzi és antropológiai szempontból történő tudományos kutatásnak elmélyítését határozta el. A nagy munka egyik legjelentősebb részével az alföldi magyarság ember-tani vizsgálataival a jászág, nagykunság és hajdúság területén dr. Balogh Béla egyetemi magántanár, antropológust bízták meg, aki a napokban járt Szolnokon, hogy munkájának megkezdéséhez a vármegyei közigazgatási vezetők támogatását kérje. A kutatás három irányú: 1. a magyarság ember-tani szerkezetének, 2. a magyar vérének eredetének és 3. a magyar fajta eredetének kérdései. A faluról falura menő vizsgálat előreláthatólag másfél évig tart, az adatok tudományos feldolgozása 4-5 évig is elhúzódik. Balogh Béla a vizsgálat megkezdése előtt minden faluban, városban előadást tart a kutatás céljairól és jelentőségéről s azután kezd hozzá a falu egészségházában az egyénenkénti vizsgálathoz, amely személyi adatok felvételéből, antropológiai mérésekből, élecsoporthatározásból és fényképezésből áll. A tudományos vizsgálatot Balogh professzor Kunhegyesen, Kunmadarason és a környéken kezdi meg a jövő hét folyamán.

Szommer Bandi halála

Már senki sem él abból a bohém-társaságból, amelynek sorát most zárta le 87 éves korában Szommer Endre nyugalmazott városi zeneiskolai tanár, akit csak Bandi néven ismert és szeretett mindenki.

Azok a régi bohémek igazi értékek voltak valamennyien, az Iskola-utcai Hungária-kávéházban tanyáztak és onnan indultak országos nevezetességre, sokan az ország határára is. Témájuk az irodalom és a művészet szeretete volt, életükben a kávéház csak a klubot helyettesítette, alkalmat adott az összejövetelekre, hogy együtt legyenek, egyébként zárt egységben, magukban, másra nem kíváncsiak.

Mikszáth Kálmán is itt itta meg a feketekávéját, mialatt a palóc föld bársonyos réteiről álmodozott. Pósa Lajos a márványasztalra támaszkodva írta meg verseit, de már közelbátorkodott Dankó Pista, égő nagy lázas fekete szemével figyelve, ha szívesen látják-e?

— Megkaphatnám azt a verset Pósa ur?

— Fogja, Pista.

Már pengette is Pista a hegedűjét s alig tellett percekbe, jelentette örömmel.

— Kész van, ha szívesek lennének meghallgatni...

Azzal elpengette az új nótát, amely titokzatos mélységekből szivárgott a lelkekbe, sirt és kacagott egyszerre, mint ahogy még ma is hol megköcsnyeztet, hol derűbe ringat. Aldja meg az Isten érte.

Pósa bácsi kiegyenesítette a derekát, fejét hátravetette, úgy nézett ámuló tisztelettel a vékonypénzü cigányra, mint amikor bejelentés nélkül üstökessel találkozik az ember.

— Ezt... maga...?

— Csak így, ahogy látni tetszett.

— Le kell köttáznai hamar.

Dankó Pista furcsa fintort vágott, de Szommer Bandi már kapkodta elő a papírt, a ceruzát.

— Kezdd csak, de dur...

A nóták legnagyobb részét Szommer köttázta le azután is, amit nem győzött, az Erdélyi zenetánarra maradt, mert hogy ömlött bőven, akár a bűvös erszény aranya. Zongorára is ő tette le, mikor az első kísérletek kiadására került a sor. Jutott abból aztán mindenkinek, csak kettőjüknek a legkevesebb.

Szommer Bandi akkor már elismert hegedűtanár volt Szegeden, ő tanította zenére a legjobb családok gyerekeit, álmodozván közben szebb jövőről, amely a hegedűművészek sorába emeli. Az almokból nem lett semmi, mint általában azok életében, akik kimerülnek a mindennapi kenyérkereset robotjában és proletárjaivá süllyednek a spisz szemében anynyira fontos fixnek. Vagy nem mernek nekivágni annak a bizonytalan-nak, amelynek minden erős hitű tehetség ki van téve, vagy lehuzza őket magukhoz kétségeivel a család, az egyszerű miliő, mert csupán a művészetbe vetett hitük az erős, nem a mindent legázoló akaraterejük.

Igy maradt meg Szommer Bandi is szegedi zenetanárnak. Szerencséje talán az örökös jókedve volt, amely szerencsétlenségek, bajok sorozatában az élet útján lefelé haladó aggyasztant sem hagyta el. Eleintén önállóan is hangversenyezett, (Mikszáth is megemlékezett híressé vált referációjában a Szommer darabjáról), közreműködésére, pihenést nem ismerő fürge-ségére, jótanácsára mindig biztosan számíthattak s végtére így is meg lehet öregedni.

Az ember eleintén tréfálkodik a világ állapota felett, aztán baráti kedélyességgel átviszi a humort a cimboráira, kedvet találva az ugratásokban, a legvégén kifigurázza önmagát. De ajkáról nem fog le a mosoly akkor sem, ha otthon fütellen szoba várja, szárazkenyér, míg ő gunyasztva lesi a hajnalt-sorstársak között

a magukra hagyottak, a reménytelenek menedékhelyén, a kávéházban vagy valamelyik befűtött boltiáztu kiskocsmában.

S szóltanul nézve poharamba
Nem gondolja azt senki sem,
Hogy egy meg nem irt régi dálnak
Melódiáját keresem.

Igy mondja a legnagyobb csufondároskodó, a legkeserűbb cinikus, így tréfálta át az életet örök szegénységben Szommer Bandi is. Csak az a nagy veszteség, hogy ezeket a melódiákat senki sem tudja lekottázni. Pedig megvannak valahol, bizonyára megvannak.

Bob

1943
október
1

Itt az ideje:
fizessen elő a
Délmagyarországra

— Ma megindul a csongrádi hajójárat, hétfőn pedig az óbecsei. Az MFTR közli, hogy az eddigi alacsony vizállás miatt szünetelő Szeged—Óbecse—Ujvidék járat szeptember 27-én újból megindul. Azonkívül az ugyan-csak eddig szünetelt Csongrád—Szolnok járat folyó hó 25-én a menetrend szerinti időben megindul.

— Horvátországban kikapcsolják a rövidhullámú sávot a rádiókból. Zágrábból jelentik, hogy a megyerendőrség Eszéken, Horvátország második legnagyobb városában is elrendelte a rövidhullámú sáv kikapcsolását a rádiókészülékekből, hogy a rémhírtérjesztők üzletemeinek végei vehessenek.

— Az adófelszámolási bizottság tárgyalásai. A szegedi I. számú adófelszámolási bizottság szeptember 27-én az alábbiak fellebbezését tárgyalja: Ormos János Tisza L. körút 58a, Patzauer Dezső Kölcsey u. 9, dr. Kertész Dezső Klauzál-tér 2, dr. Szent-Györgyi Albert Bethlen u. 20, Répás János Tisza L. körút 46, Szeitz Ferenc Oroszlán u. 4, Czimer János Alvinczi u. 8, Szalay József Deák F. u. 20, Schwarcz Manó Berzsenyi u. 2a, dr. Udvarhelyi Károly Székelysor 3, dr. Singer István Tisza L. körút 42a, Erdődi Ferenc Széchenyi-tér 3a, Koszmovszky Rezső Széchenyi-tér 15, özv. Juranovics Gyuláné Széchenyi-tér 3a, Horváth Ferenc Erzsébetliget, Szőgi Sándor Maros u. 45, Csaba János Széchenyi-tér 3, Iványi Aurél Szőregi u. 74, Demeter Ferenc Szőregi u. 42, dr. Ditrőy Gábor Teleki u. 8, Rosenstock Lajos és özv. Rosenstock Ödönné Vásárhelyi sugárút 1, Frankl József Vásárhelyi sugárút 1, özv. Hunyadi-Vas Gergelyné Jókai u. 4, dr. Szobonya Miklós Jókai u. 6a, Adler Mór Tisza Lajos-körút 38, sz. Rosmann Dávid Kárász u. 8, Fejér Mór Kárász u. 5, Neumann Bernát Fodor u. 32, Mathiasz László Pusztaszeri u. 9b.

— Elitelt lisztjegyhamisító. Dóczy István szegedi lakost lisztjegy meghamisításáért a szegedi törvényszék 1 évi és 3 havi fegyházra ítélte. A tábla Elemi-tanácsa az ítéletet most helybenhagyta.

— Félévi börtön kapott egy zsebvágó tolvaj. Zuberckzy Péter szegedi földműves tavaly júliusban egyik részeg napszámostársa zsebtől felvágta és abból 19 pengő készpénzt ellopott. A lopott pénzt a Jobb mint otthonvendéglőben elmulatta. Hárs bíró a büntetett előéletű napszámost lopás büntetéseért hathavi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.